

Raidereformi ja lähijunaliikenteen kehittäminen Tampereen kaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla

Kaupunginhallitus 18.05.2026
217/08.01.00/2026

Valmistelija kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän edustajat ovat käyneet alkuvuoden aikana Traficomin kanssa tiivistä keskustelua Raidereformin etenemisestä sekä kuntien päätöksenteon vaaditusta aikataulusta. Traficom on 20.1.2026 myöntänyt lisää aikaa kuntien päätöksenteolle syyskuulle asti. Seutuhallituksen päätös 144 §/2025 henkilöjunaliikenteen lisäliikenteen liikennöintivaihtoehtoista nähtiin tässä kohtaa riittävänä.

Valtion kanssa neuvotellaan vielä kiinteiden kustannusten kustannusjaosta kevään aikana. Kiinteisiin kustannuksiin kuuluvat mm. kalustokustannus ja varikkokustannus.

Kuntayhtymän edustajat tapasivat ministeri Ranteen valtiosihteerin 27.1.2026. Tapaamisessa selvisi, että valmistelu etenee hallitusohjelman mukaisesti, mutta asia on monimutkainen ja haasteellinen myös valtioneuvostolle. Suomen ostoliikennekalustoyhtiön kanssa oli tapaaminen 20.3.2026 Tapaamisen aiheena on Sm4-junien hyödyntäminen seudun lähijunaliikenteessä.

Uusien seisakkeiden esisuunnittelu etenee hyvin. MAL-sopimuksessa 2024–2027 lähijunaliikenteen eteneminen suunnittelusta toteutukseen on kuvattu seuraavasti:

”Seudun kunnat ja valtio edistävät kaupunkiseudun asema- ja seisakeverkoston laajentamista. Ensivaiheessa edistettäviä asemia ja seisakkeita ovat Sääksjärvi, Messukylä, Ruutana, Ylöjärven keskusta, Epilä ja Harjuniitty. Messukylän, Ruutanan, Epilän ja Harjuniityn seisakkeita kehitetään vain lyhyiden lähi- ja taajamajunien tarpeisiin.”

Valtio osallistuu seisakkeiden esi- ja ratasuunnitteluun sekä toteutukseen vuosina 2025–2028 yhteensä enintään 4 M€. Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä valmistelee esitykset valtion suunnittelu- ja toteutusrahoituksen kohdentamiseksi. Kunnat ja Väylävirasto vastaavat osaltaan prosessien valmistelusta ja käynnistämisestä.

Valtio ja kunnat suunnittelevat asemanseutuja ja seisakkeita 50–50 kustannusjaolla. Suunnittelua toteutetaan ratasuunnittaisina kokonaisuuksina ja seudullista yhteistyötä hyödyntäen. Suunnitteluun arvioidaan kohdentuvan noin puolet tämän sopimuskohdan valtionrahoituksesta.

Suunnitteluhankkeet vuosina 2025–2028:

- a. Etelän suunta: Sääksjärven aseman esi- ja ratasuunnitelma.
- b. Idän suunta: Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden sekä Oriveden aseman esi- ja ratasuunnitelma sekä mahdollisesti Orivesi-Oriveden keskusta -välin sähköistyksen esiselvitys ja ratasuunnitelma. Todetaan, että Oriveden kaupunginhallitus on joulukuussa 2025 tehnyt päätöksen, jossa linjaus on sellainen, että sähköistystä välillä Oriveden asema-keskusta ei ole tarkoituksenmukaista suunnitella eikä toteuttaa.
- c. Pohjoisen suunta: Ylöjärven puuterminaalin siirron ja aseman esi- ja ratasuunnitelmat.

- d. Lännen suunta: Epilän ja Harjuniityn seisakkeiden esi- ja ratasuunnitelmat.
- e. Seudun pitkän aikavälin seisakeverkon ja liikennöinnin selvitys. Tarkasteltavaksi otetaan seudun rakennesuunnitelmassa kuvattu asemaverkko.

Noin puolet tämän toimenpidekohdan valtion rahoituksesta on tavoitteena kohdentaa toteutuksen käynnistämiseen kuntien ja valtion yhteisrahoituksella toteutusvalmiuden ja vaikuttavuuden kannalta parhaissa kohteissa. Toteutuksen käynnistämisestä voidaan päättää, kun sovitun suunnittelun kokonaiskustannukset ovat selvillä, suunnittelulla on muodostettu toteuttamisen edellytykset ja perusteet sekä junaliikennepalvelujen toteutuminen on selvillä. Mikäli tunnistetaan, että rahoitusta ei voida hyödyntää täysimääräisesti, sitä kohdennetaan kestävä liikunnan kehittämispaketeissa kuvattujen periaatteiden mukaisesti.”

Yhteisrahoitus sopimus on Traficomilla valmisteilla ja se käsitellään se ainakin raidereformityöryhmässä ja tarvittaessa kaupunkiseudun kuntajohtajakokouksessa ja mahdollisesti myös joukkoliikennelautakunnassa.

MAL5-sopimus velvoittaa Traficomia kuulemaan asiassa Tampereen kaupunkiseutua. Lippujärjestelmän tulevaisuus kilpailutuksen yhteydessä on vielä täysin avoinna. Ensisijaisena tavoitteena on edelleen, että Nysse-liput kävisivät myös seudulla sekä lähi- että kaukojunissa Nysse-alueella, Sm4-junista valmistuu ensimmäinen kevyempi selvitys toukokuussa ja syksyllä toinen. Sm4-junien jatkosta saadaan lisätietoa kesäkuun alkupuolella. Lähtökohtana on Sm4-junien elinkaaren jatkaminen.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä järjestää 5.6.2026 12.30-14.30 raidekuntien päättäjätapaamisen (kj:t sekä 1-3 päättäjää).

Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmäasiantuntija Eero Kauppinen paikalle kokoukseen.

Toimivalta	hallintosääntö 23 §
Esittelijä	kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä tiedoksi kokouksessa annettavan tilannekatsauksen Raidereformin ja lähijunaliikenteen kehittämistilanteesta Tampereen kaupunkiseudulla.
2. käy lähetekeskustelun asian jatkovalmistelusta.
3. nimetä kolme luottamushenkilöä ja kaupunginjohtajan 5.6.2025 kaupunkiseudun kuntayhtymän järjestämään raidekuntien päättäjätapaamiseen (Tampere, Kangasala, Orivesi ja Ylöjärvi).

Päätös